

orange™

Fundacja

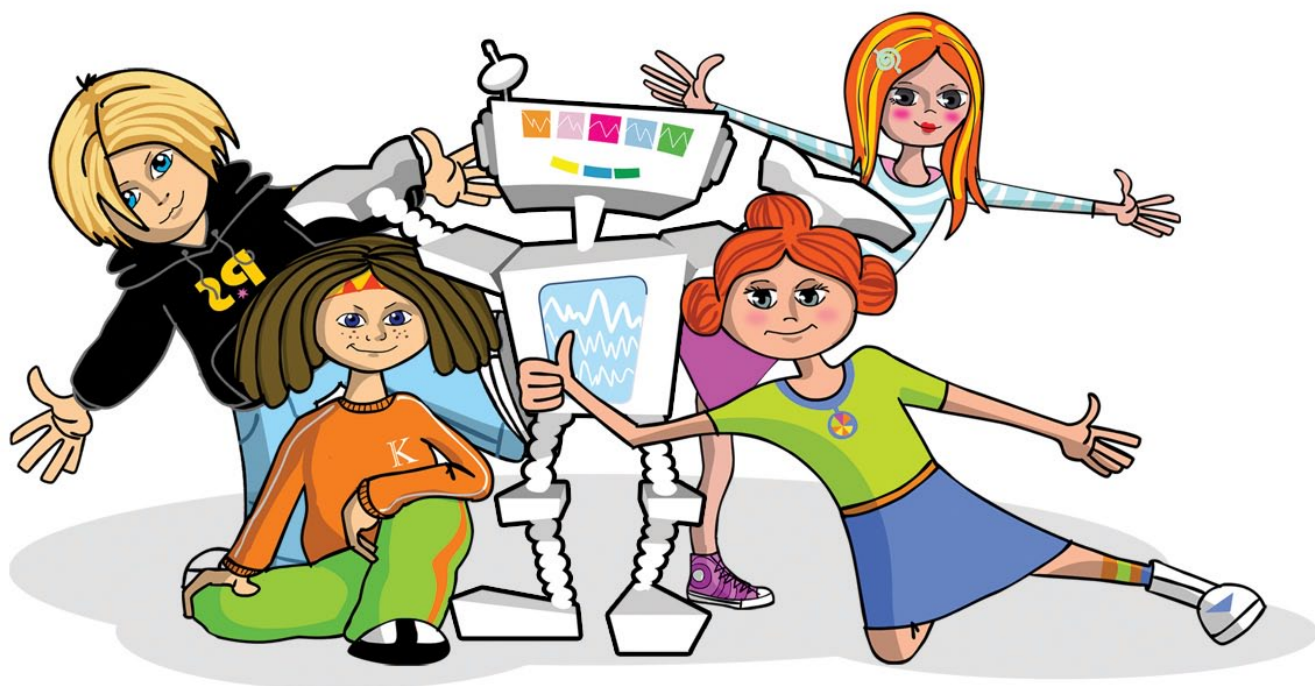
Sieciaki.pl

– poznaj bezpieczny internet

wydrukuj
i zabierz na lekcję

Scenariusz zajęć edukacyjnych

dla uczniów klas 1-3 szkoły podstawowej,
na temat bezpieczeństwa w sieci.

Wstęp

Proponowane zajęcia edukacyjne mogą być jednorazowym spotkaniem lub stanowić wstęp do cyklu zajęć poświęconych kwestii bezpiecznego korzystania z sieci.

Prowadzący zajęcia powinien znać portal Sieciaki.pl, umieć przedstawić jego bohaterów i znać fabułę projektu. Powinien również przed zajęciami dobrze poznać magazyn Sieciaki.pl oraz aktywności, które zostały w nim zaproponowane.

Charakterystyka zajęć

Cele zajęć:

- poznanie przez uczniów najważniejszych zastosowań internetu,
- przybliżenie uczniom informacji o dobrych i złych stronach internetu,
- przekazanie dzieciom informacji, gdzie szukać pomocy w sytuacji zagrożenia w sieci,
- uwrażliwienie uczniów na konieczność poszukiwania pomocy u dorosłych w sytuacji zetknięcia się z zagrożeniem w sieci,
- zapoznanie uczniów z projektem Sieciaki.pl.

Czas trwania

1 h dydaktyczna (45 minut).

Odbiorcy

Dzieci w klasach 1–3 szkoły podstawowej.

Miejsce

Sala szkolna, świetlica, biblioteka.

Materiały

Magazyn „Sieciaki.pl – poznaj bezpieczny internet” (egzemplarz dla każdego ucznia), kredki, długopisy.

Osoby prowadzące

Wolontariusze, którzy mają podstawową wiedzę z zakresu bezpiecznego korzystania z internetu, unikania zagrożeń online oraz orientują się w najnowszych trendach internetowych wśród dzieci.

Przed przystąpieniem do realizacji zajęć warto uzupełnić lub poszerzyć wiedzę z zakresu bezpiecznego korzystania z internetu oraz unikania zagrożeń online wykorzystując np. „Bezpiecznie Tu i Tam. Kurs internetowy dla rodziców” – fundacja.orange.pl/kurs oraz „Bezpieczeństwo online. Kurs dla profesjonalistów” – edukacja.fdds.pl.

Metody pracy

Dyskusja, ćwiczenia indywidualne, praca w podgrupach.

Scenariusz zajęć

Po zakończeniu zajęć dziecko:

- wymienia możliwe zastosowania internetu;
- podaje przykłady pozytywnych i negatywnych zastosowań internetu;
- rozpoznaje zagrożenia w sieci;
- wie, jak się zachować w sytuacji zagrożenia online;
- wie, do kogo udać się po pomoc w razie zetknięcia się z zagrożeniem w sieci;
- szuka pomocy u zaufanych dorosłych w sytuacji zagrożenia.

Wprowadzenie (3 minuty)

Jeśli prowadzący nie jest znany uczniom, krótko się przedstawia i wyjaśnia, czym się zajmuje i jaki jest cel jego spotkania z dziećmi.

Prowadzący:

Na dzisiejszym spotkaniu porozmawiamy o tym, co można robić w internecie i jak bezpiecznie z niego korzystać.

Ćwiczenie nr 1. Dyskusja wstępna (5 minut)

Prowadzący rozpoczyna dyskusję wokół pytań: *Co to jest internet? Do czego służy?*

Nie pogłębia wypowiedzi dzieci. Chodzi tylko o to, aby wymieniły najważniejsze cechy internetu i powiedziały, z czym im się to medium kojarzy.

Przykładowe podsumowanie prowadzącego:

Internet to wielka „niewidzialna” sieć połączonych ze sobą komputerów, tabletów, smartfonów, dzięki której możemy np. znaleźć wiele ważnych informacji, uczyć się, bawić i komunikować się z innymi ludźmi nawet z najdalszych zakątków świata. Z tego powodu internet nazywamy też często siecią. W internecie można robić wspaniałe rzeczy i poznać wielu wspaniałych przyjaciół, ale pojawiają się tam czasem zagrożenia, na które należy bardzo uważać. Dlatego dzisiaj porozmawiamy o tym, co zrobić, gdy w internecie coś nas zaniepokoi.

Aby cieszyć się wszystkimi dobrymi rzeczami w internecie, trzeba wiedzieć, kto nam może pomóc uniknąć zagrożeń w sieci. Za chwilę poznacie niezwykłych bohaterów sieci, którzy bardzo dobrze znają zasady bezpiecznego korzystania z internetu i pomagają innym dzieciom, które mają kłopoty w sieci.

Ćwiczenie nr 2. Poznaj Sieciaki (10 minut)

Prowadzący rozdaje magazyny Sieciaki.pl i prosi uczniów, aby otworzyli je na stronie 2. Następnie prezentuje uczniom drużynę Sieciaków.

Przykładowa wypowiedź prowadzącego:

Poznajcie dobre Sieciaki! Jest to wspaniała drużyna, którą dowodzi Sztuczna Inteligencja, a pomaga jej dzielny robot NetRobi. Oprócz nich drużynę Sieciaków tworzą dzieci, które potrafią bezpiecznie korzystać z sieci. Są to:

Ajpi – dziewczynka, której pasją jest sport. Umie bezbłędnie ustalić numer IP każdego urządzenia w sieci.

Netka – uwielbia czytać książki. Mogłaby to robić całymi dniami. Netka potrafi najszybciej znaleźć każdą informację w sieci.

Kompel – specjalista od zabezpieczeń przed wirusami. Potrafi zabezpieczyć nasze urządzenia przed atakiem złych Sieciuchów.

Spociak – w wolnym czasie jeździ na deskorolce. Sztuczna Inteligencja dała mu moc blokowania dostępu do sieci każdemu użytkownikowi.

Po przedstawieniu Sieciaków prowadzący prosi uczniów, aby otworzyli magazyny na stronie 4 i pokolorowali Sieciaka, który im się najbardziej podoba. Po ok. 5 minutach prosi kilku uczniów, aby powiedzieli, którego Sieciaka wybrali i z jakiego powodu. Dobrze by było, aby prowadzący zapytał uczniów, którzy pokolorowali różnych bohaterów.

Następnie prowadzący mówi:

Drużyna Sieciaków chce, aby wszystkie dzieci cieszyły się z internetu i poznały jego najlepsze strony.

Jak myślicie, w jakich dobrych celach Sieciaki i ich przyjaciele wykorzystują internet?

Prowadzący zapisuje po jednej stronie tablicy przykładowe odpowiedzi uczniów.

Dobre strony internetu:

- zdobycie nowych informacji,
- rozwijanie zainteresowań,
- nauka,
- pomoc w odrabianiu prac domowych,
- zabawa,
- gry internetowe,
- słuchanie i tworzenie muzyki,
- oglądanie bajek i filmów,
- rozmowy z kolegami i koleżankami przez komunikatory,
- prowadzenie bloga.

Uwaga dla prowadzącego: warto rozwijać wypowiedzi uczniów, zachęcając ich jednocześnie do pozytywnego wykorzystywania internetu.

Przykład podsumowania:

W sieci możemy spędzać czas pożytecznie, świetnie się przy tym bawiąc. Sieciaki na pewno nam w tym pomogą.

Ćwiczenie nr 3. Poznaj Sieciuchy **– praca w podgrupach (10 minut)**

Następnie prowadzący mówi:

Niestety w internecie krążą też złe Sieciuchy, które zrobią wszystko, aby dzieci nie mogły cieszyć się w pełni tymi wszystkimi fajnymi rzeczami, o których przed chwilą mówiliśmy.

Otwórzcie magazyny na stronie 3 i zobaczcie, jak wyglądają Sieciuchy.

Prowadzący prezentuje bohaterów negatywnych – Sieciuchy. Mówi o tym, że przywódcą tej grupy jest Czyste Zło, które zrobi wszystko, aby internet stał się okropnym miejscem. Służą mu Śmieciuch, Kłamacz, Bełkot i Kradziej.

Po krótkim przedstawieniu Sieciuchów prowadzący zaprasza uczniów do wspólnej zgadywanki, która znajduje się na stronie 5 magazynu (Misja nr 3 „Rozpoznaj i pokonaj Sieciucha”). Prowadzący najpierw czyta uczniom opis Sieciucha, a następnie prosi, aby odgadli imię negatywnej postaci i wskazali ją na obrazku. Podpowiedzią może być wygląd danej postaci (np. wokół Śmieciucha jest brudno, Kradziej coś ukrywa za plecami, Bełkot ma długi język, Kłamacz uśmiecha się fałszywie).

Po rozwiązaniu zagadki prowadzący zadaje uczniom pytanie:

Co złego mogą zrobić w internecie poznane przez Was Sieciuchy? W jaki sposób nam przeszkadzają i sprawiają, że internet jest mniej bezpieczny?

Prowadzący zapisuje na drugiej stronie tablicy przykładowe odpowiedzi uczniów.

Zagrożenia w internecie:

- ktoś nas może oszukać,
- wirusy,
- spam,
- kradzież informacji o nas,
- poznanie osób, które podszywają się pod kogoś innego,
- ktoś może zachorować, spędzając zbyt dużo czasu przed komputerem,
- włamania na konta (podszywanie się pod kogoś),
- niebezpieczne treści w filmach/grach
- nieprzyjemne komentarze, obraźliwe i wulgarne wpisy.

Uwaga dla prowadzącego: w przypadku prezentacji zagrożeń internetowych ważne jest, aby naprowadzić uczniów na odpowiedzi, a w razie trudności wyjaśnić pewne zagadnienia, np. czym jest wirus, co to jest spam, w jaki sposób możemy zostać oszukani w internecie.

Ćwiczenie nr 4. Jak chronić się przed zagrożeniami w sieci – głosowanie (10 minut)

Prowadzący przedstawia dzieciom pierwszy opis sytuacji oraz dwa możliwe jej zakończenia. Dzieci głosują (poprzez podniesienie ręki), które zakończenie jest według nich prawidłowe.

Po głosowaniu prowadzący dopytuje max. 3 dzieci, które wybrały prawidłowe rozwiązanie, dlaczego dokonały takiego wyboru. Na koniec prowadzący komentuje prawidłowe rozwiązanie. W ten sam sposób odbywa się głosowanie nad zakończeniami pozostałych historii.

Historia nr 1

Ania wymienia się wiadomościami w sieci z osobą o nicku Księżniczka10. Ania nie zna tej osoby poza internetem. Właśnie otrzymała od Księżniczki10 wiadomość o treści „Cześć, fajna jesteś! Może się spotkamy? Podaj mi swój adres, a ja Cię odwiedzę.” Co powinna odpisać Ania?

Rozwiązanie A

Ania odpisuje Księżniczce10 podając jej swój adres domowy i telefon, by ustalić szczegóły spotkania. Ania jest bardzo ciekawa, jak wygląda Księżniczka10 i nie może już doczekać się spotkania.

Rozwiązanie B

Ania waha się, czy odpisać Księżniczce10. W końcu znajdują się tylko z internetu i Ania nic nie wie, o tej osobie. Ania postanawia nie podawać Księżniczce10 swojego adresu.

Prawidłowa odpowiedź: B.

Pytania do dyskusji na temat prawidłowej odpowiedzi:

Dlaczego nie można podawać innym w sieci swojego adresu i numeru telefonu?

Co o Księżniczce10 wiedziała na pewno Ania?

Czy Księżniczka10 mogła być Sieciuchem? Jakim?

Komentarz prowadzącego: Zawsze kiedy poznajemy kogoś w sieci, powinniśmy być bardzo ostrożni. Nie można ufać osobom poznawanym w sieci, bo nigdy nie możemy być pewni, z kim tak naprawdę się kontaktujemy. Osoba o nicku Stasiek9 może się w rzeczywistości okazać dorosłym mężczyzną, który tylko udaje dziecko, by zdobyć nasze zaufanie.

Historia nr 2

Julek zamieścił w sieci swoje zdjęcie z obozu narciarskiego. Niestety, jakiś nieznany mu chłopak napisał w komentarzach sporo niemiłych, obraźliwych rzeczy na temat wyglądu Julka. Julek zastanawia się, jak zareagować na zaczepki w sieci.

Rozwiązanie A

Julek postanawia nie odpowiadać na obraźliwy komentarz. Uznaje, że nie warto rozpoczynać rozmowy z kimś, kto od początku obraża i jest niemiły.

Rozwiązanie B

Julek jest bardzo zdenerwowany po przeczytaniu obraźliwego komentarza na swój temat. Postanawia zemścić się na internaucie w ten sam sposób. Umieszcza w sieci komentarz, w którym wyzywa i obraża nieuprzejmego nieznajomego.

Prawidłowa odpowiedź: A.

Pytania do dyskusji na temat prawidłowej odpowiedzi:

Dlaczego nie warto rozpoczynać dyskusji z internautami, którzy nas zaczepiają?

Którego Sieciucha spotkał Julek?

Komentarz prowadzącego: Napotykając na Bełkota w sieci pamiętajmy, aby go ignorować. Choć będzie on starał się wciągnąć nas w dyskusję, kłótnię czy sprowokować do niefajnego zachowania, pamiętajmy, że ignorowany Bełkot robi się maleńki, po czym znika. Nie ma sensu tracić czasu na kogoś, kto tylko siebie zamęt w sieci.

Warto także o takim zdarzeniu powiedzieć zaufanej osobie dorosłej, która, jeśli będzie taka potrzeba, zareaguje odpowiednio do sytuacji.

Historia nr 3

Tosia od niedawna ma smartfona. Często sprawdza, czy otrzymała nowy SMS. Właśnie na jej skrynkę dotarł SMS o treści „Gratulacje! Wygrałaś najnowszy tablet! Wystarczy, że klikniesz w poniższy link, a tablet trafi do Ciebie!”. Tosia nie wie, co zrobić.

Rozwiązanie A

Tosia jest zachwycona, że właśnie wygrała nowoczesny tablet. Postanawia kliknąć w link, by dowiedzieć się, w jaki sposób może odebrać nagrodę.

Rozwiązanie B

Tosia uznaje, że SMS, który otrzymała, jest podejrzany. Nie klika w link z treścią wiadomości. Obawia się, że może w ten sposób pobrać groźnego wirusa na swój telefon. Postanawia usunąć SMS ze skrytki odbiorczej.

Prawidłowa odpowiedź: B.

Pytania do dyskusji na temat prawidłowej odpowiedzi:

Dlaczego nie można otwierać podejrzanych wiadomości?

Co należy robić z takimi podejrzаныmi wiadomościami?

Który z Sieciuchów mógł wysłać do Tosi SMS?

Komentarz prowadzącego: Korzystając ze smartfona, tabletu lub komputera pamiętajmy, by nie otwierać podejrzanych SMS-ów lub e-maili od nieznanym nam osób. Mogą to być wiadomości wysłane przez Śmieciucha tylko po to, by zaśmiecić sieć lub przesłać Wam groźnego dla Waszego sprzętu wirusa.

Podsumowanie. Gdzie szukać pomocy? (ok. 7 minut)

1. Gdzie szukać pomocy?

Prowadzący przekazuje dzieciom informacje, gdzie mogą szukać pomocy w sytuacji zagrożenia online. Podkreśla rolę rodziców/opiekunów jako osób, których należy informować o trudnych sytuacjach online. Prosi uczniów, aby zastanowili się, jakie jeszcze znają zaufane osoby dorosłe, do których mogą zwrócić się w takich sytuacjach i prosi, aby uczniowie zapisali sobie imię przynajmniej jednej takiej osoby na stronie 14 (nad Spociakiem lub na dole strony). Na stronie 14 znajduje się też informacja o Telefonie Zaufania dla Dzieci i Młodzieży 116 111. Prowadzący wymienia Telefon jako kolejne miejsce, gdzie można szukać pomocy. Tu należy podkreślić, że kontakt z konsultantami Telefonu Zaufania jest anonimowy i bezpłatny.

2. Podsumowanie zajęć.

Prowadzący powraca do spisanych na tablicy pozytywnych zastosowań internetu. Czyta je uczniom po raz kolejny, podkreślając, że internet to wspaniałe miejsce, jeśli wiemy jak z niego korzystać i jeśli jesteśmy ostrożni. Następnie przypomina uczniom pułapki, które mogą zastawić Sieciuchy (czyta informacje o zagrożeniach internetowych z drugiej strony tablicy). Zaznacza, że Sieciuchy czyhają, dlatego należy pamiętać, by zawsze, gdy coś nas zaniepokoi lub wystraszy w sieci, poinformować o tym rodziców/opiekunów lub inną zaufaną osobę dorosłą. Można także skorzystać z pomocy dzwoniąc na Telefon Zaufania dla Dzieci i Młodzieży 116 111.

Następnie prowadzący opowiada krótko o serwisie Sieciaki.pl, zachęcając uczniów do zarejestrowania się na portalu i przejścia misji online.

Przykładowa wypowiedź prowadzącego:

Sieciaki są bohaterami serwisu Sieciaki.pl, w którym znaleźć możecie gry, konkursy, filmy, piosenki i kreskówki o bezpiecznym korzystaniu z sieci. Najważniejszym elementem serwisu jest kurs e-learning, dzięki któremu możecie dołączyć do drużyny Sieciaków.

3. Praca domowa.

a) Wypełnijcie misje znajdujące się w sieciakowym magazynie, a dowiedcie się, jak Sieciaki walczą z Sieciuchami.

b) Razem z rodzicami/opiekunami zapoznacie się z sieciakowymi zasadami bezpieczeństwa (magazyn, str. 6), porozmawiajcie o nich i podpiszcie umowę o korzystaniu z sieci (magazyn str. 27).